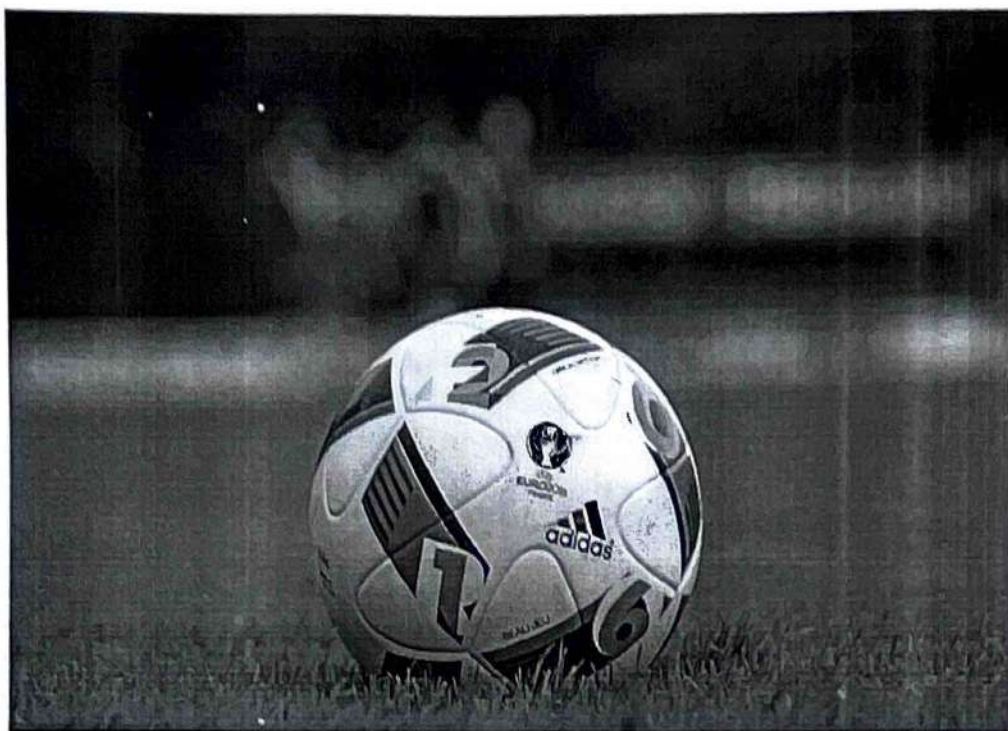

Бекітемін»
Мектеп директоры:

М.Е. Аяпбергенов

Теректі негізгі мектебі

Футбол үйірмесі

Жауапты : Мақсат А.А.

2023-2024 оқу жылы

Футбол ойынының ережелері мен мақсаты

Футбол — (ағылш. foot — аяқ, ball — доп) спорттың командалық ойын түрі. Футбол — әлемге аса танымал ойындардың бірі. Ойынның негізгі мақсаты қарсылас команданың қақпасына аяқпен немесе басқа да дене мүшелерімен (қолдан басқа) қарсылас команда салған саннан көбірек доп салу болып табылады. Футбол тарихы XII ғасырдан басталады. Алғаш рет Англияда дамыды. Саяхатшы Гастон де Фуа өз заманында футболды бар ынтасымен бақылап, «Ағылшындар футболды ойын деп есептесе, онда төбелесті не дейді?» деп жазып кеткен екен. Футболға қарсылық көрсеткендер болды. Мысалы, шіркеудегі діндарлар, феодалдар футболға тыйым салынуын талап еткен екен. Өйткені, бүгінгі күнге дейін футбол өте қауіпті ойын саналып келеді. Футбол ережелері — футбол ойынының бекітілген ережелері. Бұл ережелер Халықаралық Футбол Федерацияларының Кеңесі (ағылшынша IFAB — International Football Association Board) тарапынан жазылып, ФИФА тарапынан жарияланады. Ережелер топтағы ойыншылар санын, ойын ұзақтығын, алаң мен доп өлшемдерін және басқа да көптеген ойын қырларын қамтиды.

Ережелердің соңғы редакциясы (2008 жылдың 1-шілдесі) 17 тармақтан тұрады.

Халықаралық футбол ассоциацияның (IFAB) әр түрлі деңгейде және әр түрлі футболшылар топтары үшін (мысалы, жасөспірімдер үшін, әйелдер үшін, мүмкіншілігі шектелгендер үшін, т.б.) ресми түрінде қабылданған ойын шарттарының 17 нұсқасы бар.

Әр командада максималды 11 ойыншы (қосалқы ойыншыларды санамағанда), оның біреуі - қақпашы. Өз айып алаңында қақпашыдан басқа ойыншы допты қолымен ұстауға болмайды. Қақпашыдан басқа ойыншылар қорғаушылар, жартылай қорғаушылар, шабуылшылар болып бөлінеді.

Бір ойынның аты - матч, матч екі 45 минуттық бөлімнен (тайм) тұрады. Ойын арасында 15 минуттық үзілісі бар.

Ойын мақсаты Команданың допты қарсылас команданың қақпасына салу (гол) және өз қақпасына салғызбау. Матчта көбірек доп салған команда ұтады. Егер де матчтың нәтижесінде екі команда да бірдей гол салса - тең ойын деп саналады. Бұл жағдайда тағы қосымша уақыт (15 минуттан екі тайм) берілуі мүмкін. Егер де қосымша уақыттан кейін тең ойын болса - матчтен кейінгі пенальти жұптары өткізіледі.

Ойын алаңы

Ойын ұзындығы 100-110 м, ені 64-75 метрлік тіктөртбұрышты алаңда өткізіледі. Биіктігі 2 м 44 см, ұзындығы 7 м 32 см-лік қақпасы бар. Қақпаның сыртына тор керіледі. Футбол добының салмағы 396-453 г, диаметрі 68-71 см. Ойын шарттарын бұзушылықты фол деп атайды. Бірінші рет тәртіп бұзған үшін - сары карточка беріледі, ал екінші қайталаған үшін - қызыл карточкамен ойыншыны ойын алаңынан шығарады.

Фол (тәртіпті бұзу)

Ең жиі болатын тәртіп бұзулар Тәртіпсіздік Футболда тәртіпсіздікке:

Бәсекелесті аяқпен тебу

Аяқпен қағу

Бәсекелеске секіру

Бәсекелеске шабуыл жасау

Қолмен итеру

Бәсекелесті ұрып-соғу т.б. төбелес шығару түкіру балағат сөздер мен қылықтар т.б. жатады

Футбол ойынының қауіпсіздік ережелері

- Ойын барысында даурығып айқайлауға болмайды

Ойыншы әріптесіне белгі беруіне болады

- Допты алып бара жатқан қарсыласты қуып жеткен жағдайда оның аяғын емес, допты тебу арқылы тартып алуға болады

- Жүгіріп бара жатқан қарсыласты артынан келіп итеріп жіберуге болмайды

- Қандай жағдайда болмасын, допты алып келе жатқан қарсыласпен бетпе-бет келгенде, тек допты ғана тебу керек

- Жоғарыдағы допқа таласқанда қарсыласты ойыншыны итеруге болмайды

- Қандай жағдайда болмасын, қақпашыға тиісуге болмайды

- Ойынға төрелік етушінің ескертпесін ойыншы мүлтіксіз орындауға тиісті

- Төрешінің берген белгісін (ысқырықты) естіген бетте ойынды тоқтату керек

- Футбол ойнайтын ойыншылардың саны алаңның кең тар екендігіне байланысты болады

- Ойынға киетін спорт киімдері ауа райына қарай өзгереді

Қазіргі таңда футболға деген жастардың қызығушылығы басым. Сондықтан мектептен бастап футбол ойынының қыр-сырын, ондағы ережелерін үйрету және жаттығу жұмыстарына баланы жан-жақты дайындау керектігі кез-келген дене тәрбиесі мұғалімдерінің көздеген мақсатының бірі екенін айта өткім келеді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

ҚР дене шынықтыру және спорт дамыту мемлекеттік бағдарламасы;

Волков Л. В. Физические способности детей, Киев-1981 г.;

«Мектептегі дене шынықтыру» журналдары, Алматы-

Футбол ойынының қауіпсіздік ережелері:

- Ойын барысында даурығып айқайлауға болмайды, бірақ ойыншы әріптесіне белгі беруге болады.
- Ойынға төрешілік етушінің ескертпесін ойыншылар мүлтіксіз орындауға тиісті.
- Допты алып бара жатқан қарсыласты қуып жеткен жағдайда, оның аяғын емес, допты тебу арқылы тартып алуға болады.
- Төрешінің берген белгісін естіген сәтте ойынды тоқтату керек.
- Жүгіріп бара жатқан қарсыласты артынан келіп итеріп жіберуге, шалуға болмайды.
- Допқа таласқанда, қарсылас ойыншыны итеруге болмайды.
- Қандай жағдайда болмасын, қақпашыға тиісуге болмайды. Дәрекілік жсау футболшыға жат құбылыс.
- Ауа райына қарай ойынға қиетін спорт киімдері өзгереді

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Футбол под. Ред.Казанова П.Н М.ФиС.1978г. 2. Зациорский В.М. Спортшының дене с апасы. М., ДТ және С. 3. Шолик М. Айналымдық жаттықтыру. М., ДТ және С. 1966
4. Дене тәрбиесі.Мектепке арналған бағдарлама.М.,Просвещение,1976ж. 5. Листелло О. Дене тәрбиесінің ойын- спорт әдісі. М.,ДТжәнеС, 1959 ж. 6. Дене тәрбиесі. Орта және сегізжылдық мектептеріне арналған бағдарламалар. М., 7. М.Н.Қобланов, Ж.Ж.Ысқақов. Спорт терминдерінің сөздігі мен тарихы. Раритет, Алма ты. 8. Физическая культура в школе журналы. Аникеева Н.Н. "Коньки тебуге
9. Бой жазу ілімі мен әдістемесі. В.И.Филипповичтің басшылығымен. М., Просвещение,
10. Ақпаев Т.А., Адамбеков М.И., Тастанов Э.Ж. Оқушылардың дене тәрбиесін
11. Теория и методика физ.воспитания М.1979г. 12. Қасымбекова С. Дене тәрбиесі А.200 2г. 13. Основы методики тренировки. М,1995г. 14. Спортивные игры М,1973. 2

Бекітемін:
Мектеп директоры М. Аяпбергенов

2023-2024 оқу жылына арналған « Футбол» сабағының күнтізбелік жоспары

№	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1	Футбол ойынындағы техника қауіпсіздігі	2	
2	Футбол ережелерімен танысу	2	
3	Жүгіру жаттығулары	2	
4	Допты алып жүру	2	
5	Допты аяқ ұшымен тебу	2	
6	Допты тоқтату әдістері	2	
7	Екі жақпен футбол ережелері	2	
8	Ойын техникасының элементтері	2	
9	Доппен жаттығулар	2	
10	Аяқтың ішімен тебу	2	
11	Допты тоқтату	2	
12	Шабуыл тәсілдері	2	
13	Қорғану тәсілі	2	
14	Қақпашының ойын ережелері	2	
15	Ойын тәсілдерін тез меңгеру жаттығулары	2	
16	Допты ойынға қосу	2	
17	Ойынның негізгі ережелері	2	
18	Ойыншының тұрысы және орын ауыстыруы	2	
19	Доп тебу	2	
20	Допты тартып алу	2	
21	Оқу жаттығу ойындары	2	
22	Екі жақтағы футбол ойыны	2	
23	Допты өз әріптесіне беру	2	
24	Қорғану әдістері	2	
25	Футбол добын тебу тәсілдері	2	
26	Доп тебу	2	
27	Допты беру ,алып жүру әдістері	2	
28	Ойын кезінде допты тоқтату ережелері	2	
29	Жаалпы ойын ережелері	2	
30	Екі жақты ойын ережелері	2	
31	Апсайт түсінік беру	2	
32	Шығып кеткен допты ойынға қосу	2	
33	Бұрыштағы ойын	2	
34	¼ шабуыл әдістері	2	
35	Шабуыл мен қорғану әдістері	2	

36	Қақпашының ролі	2	
37	Алындағы қозғалыстар	2	
38	Доппен алдап өту тәсілдері	2	
39	Допты тартып алу	2	
40	Допты баспен ұру тәсілдері	2	
41	Шабуылда ойнау техникасы	2	
42	Допты бір екпімен теуіп жарысу	2	
43	Айып добын орындау	2	
44	Екі жақты ойын	2	
45	Қорғаныста ойнау	2	
46	Допты игеру	2	
47	Командалық қозғалыс	2	
48	Допты ойыншымен алмасу	2	
49	Шабуылда ойнау	2	
50	Секіру жаттығулары	1	
51	Допты көтеру	1	
52	Қарсылысқа төтеп беру	1	
53	Есепке ойнау	1	